SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

70 let v Argentini

Leto LXXVII | 23. aprila 2018 - Buenos Aires, Argentina | Št. 6-7

www.svobodnaslovenija.com.ar Svobodna Slovenija

64. MISIJONSKA TOMBOLA

Misijonska tombola je med našimi skupnimi prireditvami ena najstarejših, med njimi pa je gotovo tista, ki je najbolj spreminjala svojo obliko.

Po začetnih menjavah se je ustalila v Don Boscu, močno zaznamovana po prvi misijonski skupini, kateri je bil pokojni Ladislav Lenček CM duša in zagon.

Z leti se je priselila v Slovensko vas, kjer je Misijonska družba lazaristov postavila svojo slovensko postojanko v Argentini.

Ves ta čas pa ni imela le vloge buditeljice misijonske zavesti. Na prvo nedeljo v letu je vsem rojakom iz različnih krajev bila tudi prilika za srečanja in voščila po božičnih in novoletnih praznikih. Ob tem velja za danes kar čudna pripomba, da takrat skoraj še ni bilo možnosti za odhod na počitnice.

S časom je tudi med nami počitnikovanje postalo vse bolj splošno in zato datum v januarju vedno bolj neprimeren. Tombola se je torej premaknila na Belo nedeljo (prvo po veliki noči) in tako znova pridobila udeležbo.

Potrebna pa je bila še naslednja spremememba. Zakaj naj bi bila vedno v Slovenski vasi? Medorganizacijski svet je sklenil naj kroži po naših domovih in tako tudi v vsakemu izmed njih poživi misijonsko zavest in delovanje.

Sedaj se je sklenil prvi krog in se je 64. Misijonska tombola vršila 15. aprila znova v Slovenski vasi. Kljub nerodnemu vremenu je bila obširna dvorana farnega kolegija polno zasedena z rojaki iz raznih krajev, med njimi je bila zlasti številna mladina.

Za organizacijo in izvedbo tombole se je zbrala nova, mlajša skupina misijonskih sodelavcev, ki pa so poskrbeli za brezhibno potekanje prireditve. Napovedovalki se moramo zahvaliti za prijetno razpoloženje in da se je igranje vršilo v nenapetem stanju. Zares številni dobitki so dobivali svoja nova mesta po vsem prostoru, ta da ga skoraj ni bilo, ki bi odhajal prazen.

Prijetni novici o okrevanju Petra Opeke po operaciji, saj je že tisto nedeljo znova maševal množici malgašev, se je tako še pridružil vsestranski uspeh tombole, ki je za tako potrebne slovenske misijonarje zbrala skoraj 15.000 ameriških dolarjev. Za prihodnje leto pa smo že sedaj povabljeni na misijonsko tombolo v Slomškovem domu.

Franci Sušnik

KANTAVTOR ANDREJ ŠIFRER V MENDOZI

V soboto, 14. marca zvečer, je na odru Slovenskega doma gostoval pevec Andrej Šifrer, ki je že pel med nami pred petindvajsetimi leti. Spremljala sta ga iz Buenos Airesa Tone Oblak ml. in Martin Križ. Najprej je nastopil Ansambel treh bratov Nemanič, eden na harmoniko in dva na kitari, ki je zaigral in zapel nekaj domačih skladb, kar je navdušilo gledalce, ki smo sedeli pri pogrnjenih mizah. Nato je Friderik Šmon napovedal nastop Andreja in ga predstavil publiki, ki ga je sprejela z bučnim ploskanjem. Zanimivo je, da so bili najbolj navdušeni otroci, saj njihovi starši stalno poslušajo njegove pesmi, so pa po drugi strani lani na otroškem koncertu v mendoškem mestu za slovensko in argentinsko publiko peli eno Andrejevo skladbo pod vodstvom Angelce Šmon Bajda in s sodelovanjem Danice Bajuk.

Ko je začelo Šifrerjevo petje smo se takoj spomnili na skladbe kot Za prijatelje, Martinov lulček, Ko zvonovi zapojo, Uspavanka za Evo, Lepa dekleta ljubijo barabe, Gorska roža, Vse manj je dobrih gostiln in druge. Med temi pesmimi je prišla na vrsto še neznana Oče naš, s sledečim pomembnim in pogumnim besedilom: »Tisto nekaj me poganja, kar hudič iz mene izganja. Tiho notranje vodilo v notranje povabilo, a včasih, kadar pojem jokam, z obupa znotraj krvavim. Sem le človek, pa razpokam, še dob'r da čist ne znorim, v grlu glas, v duši plamen, ko iz srca izvali se kamen. Bolečina gre iz ramen, saj tak je pesmi teh namen. Oče naš, če si v nebesih, pomagaj tem skreganim ljudem, da bi v njih dušah in telesih razsodnost zmagala, da s sovraštvom se ne da, pomagati usodi naroda. Sive celice v glavi tega ne znajo razumet, kako je par ljudi v državi, uspelo t'ko hudo nas spret. Eni imajo nas za ovce, ponujajo nam svoj razvoj, prišli pobrat so novce, ne briga jih za naš obstoj. A še verjamem v pravico, naivno tudi v modrost, da skup z levico in desnico, porinemo iz dreka voz. Oče naš, če si v nebesih, pomagaj tem skreganim ljudem, da bi v njih dušah in telesih razsodnost zmagala, da s sovraštvom se ne da. Oče naš, če si v nebesih, pomagaj tem skreganim ljudem, da bi v njih dušah in telesih razsodnost zmagala, da s sovraštvom se ne da pomagati usodi naroda«

Seveda je avtor napisal to besedilo kot opomin na ekonomski in politični težki položaj v domovini Sloveniji. Sicer bi lahko prenesli to tudi na naša izseljenska občestva, ki jih krha prerekanje in premalo sodelovanja. Večkrat slišimo iz ust Slovencev »temu ne bom nikoli odpustil«, potem pa gremo kot dobri kristjani k maši in molimo »odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo našim dolžnikom«. Brez dvoma je edina možnost, da preprečimo razdejanje vrednot, ki so nam jih predniki zapustili, sprava, spoštovanje drugače mislečih, potrpljenje in razsodnost, tako v Sloveniji kot med nami in na splošno po svetu, posebno v teh teh težkih in razburkanih časih za človeštvo.

Na koncu se je Tine Šmon, predsednik Društva, zahvalil Andreju Šifrerju za obisk in lep ter poučen nastop, in mu izročil steklenico vina, saj je prišel v Mendozo deželo sonca in dobrega vina!

MB

PRVI KULTURNI VEČER SKA | *Samostojna razstava olj Ljudmile Drobnič*

Slovenska kulturna akcija je v dvorani dr. Tineta Debeljaka, v Slovenski hiši, priredila samostojno likovno razstavo ge. Ljudmile Drobnič. Odprtje razstave je bilo v soboto, 24. marca t.l. ob 19. uri.

Navzoče ljubitelje umetnosti je pozdravil predsednik Slovenske kulturne akcije Damijan Ahlin. Vodja likovnega odseka Andrejka Dolinar Hrovat je pa opisala razstavljena dela in o umetnici povedala sledeče:

"Na današnjem kulturnem večeru razstavlja gospa Ljudmila Drobnič.

Ljudmila Drobnič se je rodila maja 1927, na spodnji Slivnici, na Dolenjskem, kot tretja hči družine šestih otrok. S slikanjem je začela postopoma, šele ko je prišla v Argentino z možem pesnikom Brankom Rebozovom. Oba sta ustvarjala, Branko je pisal, Ljudmila je slikala.

Ljudmila Drobnič je samouk z posebnim naravnim darom in z izrednim umetniškim občutkom. Najljubše teme Ljudmile so narava, cvetja in tihožitja, tudi figure. Uporablja olje na platnu, bolj redko pa olje na kartonu.

Slike Lučka Oblak Čop

Ni polagala važnosti, niti ni imela želje, da bi razstavljala svoje slike. Izjemoma je razstavljala v knjižnici v San Isidru, Biblioteca Popular de San Isidro. Sodelovala je v skupinskih razstavah v Slovenski hiši in tudi darovala slike dobrodelnim ustanovam v Slovenski skupnosti.

Naslikala je okoli petsto slik, originalne kreacije, včasih pa tudi kakšno kopijo namenjeno sorodnikom, prijateljem, sinovom in vnukom. Ljudmila slika zaradi samega užitka. Če jo kdo vpraša, zakaj slika? Ona preprosto odgovori "Ker mi je všeč! Slikam, ker uživam s tem!"

Vodja likovnega odseka je omenila tudi slovenske impresioniste:

"Ne moremo pa preko tega, da ne omenimo slovenske impresioniste, ki so slikali pod neposrednim vplivom Pariza. Ti so bili: Jakopič, Jama, Grohar in Sternen. Njihova dela so v Narodni galeriji v Ljubljani.

Impresionizem je umetniška smer, ki se je pojavila v Evropi v drugi polovici 19. stoletja. Impresionisti so zavračali idealno lepoto in raje slikali stvari take, kot so v tistem trenutku bile. Ujeli so svež vtis. Opazovali so predmete in minljive značilnosti trenutka. Opazovali so sončno svetlobo in videli v naravi kombinacijo barv.

Zakaj nas dela Ljudmile spominjajo na Impresioniste? Zaradi zanimanja za svetlobo.

Impresionisti so kompozicije poenostavili, slikali so s kratkimi potezami s poudarki. Te odrezane poteze s čopičem, ki so vidni poudarki, dajejo vtis živahnosti in iskrenosti. Prav te poteze lahko tudi vidimo pri Ljudmilinih delih."

Nato se je vodja likovnega odseka zahvalila umetnici, da se je odzvala na vabilo Slovenske kulturne akcije in vabila navzoče, naj si ogledajo razstavljena dela.

Kulturni večer se je zaključil s prijetnimi razgovori med navzočimi, ki so občudovali Ljudmilino interpretacijo narave.

SKA

NAŠE REVIJE
Meddobje 2017

Ob koncu lanskega leta je naša ustanova Slovenska kulturna akcija izdala novo številko svoje publikacije Meddobje, ki je edina kulturna revija v slovenskem jeziku, ki izhaja izven slovenskega etničnega ozemlja. Meddobje, skupaj s petimi letniki Vrednot, predstavlja višek kulturne publicistike slovenskih emigracij po svetu. Ta zvezek predstavlja tudi 51. letnik, odkar je revija začela izhajati leta 1954.

Uvodno misel jubilejne številke je napisal pisatelj Zorko Simčič, edini še živeči od ustanovnih članov Slovenske kulturne akcije. Snov razmišljanja je pomembni jubilej »zgodovinskega koraka« ustanovitve tega gasila leta 1954. Med drugim meni, da je obstoj in delovanje SKA »žal za premnoge v Sloveniji še vedno neznana pa vendar veličastna epopeja, ki bo ostala v zgodovini našega naroda zaradi kulturnih dosežkov, predvsem pa kot dokaz, kaj je mogoče doseči, če ostane človek zvest svojim idealom«.

Zaglavje Poezija je pestro zastopano. Iz Avstrije sodeluje Lev Detela (Achilleion). Trije pesniki so iz Argentine: Gregor Papež (Oni, / Drevo / Bil je); Damijan Ahlin (Pot / Naravno / Kaplja) ter Lojze Lavrič (Orlica nad prepadom / Kresnička nad jezerom). Rubriko dopolni Angela Cukjati iz Italije (Hrepenenjen po ljubezni / Koščki neba).

Izredno bogato je zaglavje Eseji in razprave. Tu najprej Martin Sušnik iz Argentine objavlja svojo študijo Realizem ki osvobaja - Komarjev nauk o svobodi. Prav tako je iz Argentine Diego Bosquet, ki se predstavi z zanimivo študijo: Glasbena istovetnost med slovenskimi izseljenci v Argentini. Iz Slovenije pa svoj esej prispeva Dejan Valentinčič (pred kratkim na obisku v Argentini): Slovenci v zamejstvu v Avstriji, Italiji, Madžarski in Hrvaški.

Dr. Franc Križnar, iz Maribora, sodeluje v zaglavju Obrazi in obzorja, kjer objavi študijo o enem ključnih dejavnikov naše emigracije, pod naslovom Klasični filolog, glasbenik (skladatelj in pevovodja/zborovodja), vzgojitelj in organizator šolstva Marko Bajuk /1882-1961). Pregled je izredno popoln in vsebuje kar nekaj malo poznanih detaljev Bajukovega življenja in dela.

V zaglavju Pričevanja lahko beremo Spomine na škofa Vovka, izpod peresa Petra Šetine, dolgoletnega župnika v Rakitni. Osvetli nam težko obdobje življenja slovenske Cerkve in pokojnega škofa ter njegovo mučeniško trpljenje pod komunističnim režimom.

Ne manjka ocena Knjige. Recenzor nam predstavi Boruta Koruna, Odisej sem, Itaka dom je moj sončni. To zelo pohvalno kritiko je z Dunaja prispeval Lev Detela, pod naslovom Homerjev Odisej v slovenski preobleki.

Drugi del svojih Spominov objavlja Vladimir Jurij Voršič. Nadaljuje z opisovanjem obdobja taborišč pod naslovom Begunska leta v Avstriji 1945/1948 - Šolanje v begunskih taboriščih v Avstriji. Članek obogati tudi več zgodovinskih fotografij.

Ne manjka običajna Umetniška priloga, z barvnimi posnetki na ilustracijskem papirju. To pot objavlja svoja dela iz Slovenije naša argentinska rojakinja Zalka Arnšek.

Revijo ureja Tone Mizerit; urednik za Evropo je Lev Detela. Pri lektoriranju sodeluje Metka Mizerit. Oprema in prelom je skrb Monike Urbanija; tiska pa Editorial Baraga. Izvod za leto 2017 je izšel na 160 straneh bogate vsebine.

Za več informaciji na **ska.novice@gmail.com**

SKA

DR. MARKO KREMŽAR 90 LETNIK

V torek, 17. aprila, je dr. Marko Kremžar praznoval 90 let, doživetih v duhu krščanske vere in v delu za svojo družino pa za slovensko skupnost in slovenski narod.

Rodil se je leta 1928 v Ljubljani, v Mostah, sin Franceta Kremžarja in Slavice rojene Abram. Imel je tri brate: Marjana, ki je postal duhovnik in bil umorjen leta 1943, ko je duhovno oskrboval slovenske izgnance v Srbiji; Franceta, ki je leta 1943 padel kot poveljnik domobranske posadke v Grahovem ter Jožkota, ki je umrl kmalu po rojstvu. Marko Kremžar se je proti koncu vojne pridružil slovenskim domobrancem in se z njimi umaknil na Koroško. Bil je vrnjen 27. maja s prvim transportom in zaprt v koncentracijskih taboriščih v Kranju in Št. Vidu potem pa v centralnih zaporih v Ljubljani. V procesu proti Slovenski legiji je bil kot mladoleten obsojen v Zavod za politično prevzgojo. Tam mu je bila zavrnjena pravica do udeležbe na volitvah, ker ni bil spremenil sovražnega razpoloženja do komunistične oblasti, a je izrabil to priložnost za pobeg v Spittal, na Koroško. V taborišču je maturiral na begunski gimnaziji, katero je vodil ravnatelj prof. Marko Bajuk in se vpisal na filozofsko fakulteto graške univerze.

Leta 1949 je s starši in teto prispel v Buenos Aires na ladji Holbrook. Prve službe je dobil kot delavec v tovarnah, kasneje pa kot uradnik. Poleg dela je nadaljeval študij in se vpisal na ekonomsko fakulteto buenosaireške univerze, kjer je leta 1958 diplomiral kot računovodja, leta 1969 dokončal licenciaturo in leta 1973 doktorat. Leta 1957 se je poročil s Pavlo Hribovšek, v srečnem zakonu se jima je rodilo pet otrok: Marjanka, Veronika, Andrej, Lučka in Kristina. Danes imata z ženo Pavlo 19 vnukov in 2 pravnuka.

Vedno je bil dejaven v naši slovenski skupnosti. Po smrti Miloša Stareta, načelnika Slovenske Ljudske Stranke (SLS), je bil izvoljen za njenega načelnika in jo vodil od leta 1984, vse do združitve s Slovenskimi Krščanskimi Demokrati (SKD) v Sloveniji. Vodstvo stranke je sovpadlo s propadom komunističnega režima v Jugoslaviji in osamosvojitvijo Slovenije. Pred osamosvojitvijo je, na prošnjo Lojzeta Peterleta, ad honorem sodeloval z izvoljeno Demosovo vlado v komisiji, ki je pripravljala gospodarske osamosvojitvene zakone. Kasneje je postal podpredsednik SKD kot predstavnik Slovencev po svetu.

Skrb za Slovenijo in slovenstvo se ni omejevala na politično področje. Pomembno mu je bilo izobraževanje mladih. V tem smislu je pričel literarni krožek za srednješolce, iz katerega je leta 1960 nastal Slovenski srednješolski rečaj ravnatelja Marka Bajuka. Na tem tečaju je bil več let ravnatelj, poučeval pa je 50 let - vse do leta 2008. Program SSTRMB je predvideval pouk verouka, slovnice, slovstva, zgodovine, petja, etnografije in svetovnih nazorov. V njem naj bi učenci globlje spoznali slovensko dediščino in jezik, dobili dodatno versko izobrazbo in se seznanili s svetovnimi nazori, za razumevanje različnih sistemov vrednot in posledičnega motrenja sveta.

Dr. Kremžar razmišlja in piše o dogodkih povezanih s komunistično revolucijo na slovenskem, o katoliškem socialnem nauku in o slovenstvu in slovenski skupnosti, kjer je imel več predavanj in nagovorov. Leta 1987 je imel uvodni govor na II. Katoliškem shodu Slovencev v Argentini. Predaval je tudi na Slovenkem oddelku Ukrajinske univerze, v naši skupnosti pa v okviru Slovenske Kulturne Akcije, Visokošolskega tečaja ter mladinskih organizacij. Leta 1992 je v Buenos Airesu organiziral ciklus predavanj prof. dr. Milana Komarja za Slovenske krščanske demokrate iz domovine, kjer je sodeloval skupaj z, dr. Alojzijem Kukovico in pisateljem Zorkom Simčičem.

Izpod njegovega peresa je nastalo več kot 500 člankov in razgovorov objavljenih v Svobodni Sloveniji, Duhovnem Življenju, Meddobju, po osamosvojitvi pa tudi v časopisih in revijah v Sloveniji. Od leta 1966 je pisal v Svobodni Sloveniji "junijska razmišljanja" ob spominu na žrve in krivce komunistične revolucije. Napisal je tudi več knjig, med njmimi zbirko črtic "Sivi dnevi" (1962); drame "Živi in mrtvi bratje" (1985), "Razprava" (1997), "Na pragu" (2000), "Dve noči" (2011); razprave "Obrisi družbene preosnove" (1984), "Stebri vzajemnosti" (1988), "Pogled naprej" (1983), "Pot iz socializma" (1986), "Prevrat in spreobrnjenje" (1992), "Izhodišča in smer katoliškega družbenega nauka" (1998), "Med smrtjo in življenjem" (2000); ter spomine "Leto brez sonca" (2002) in "Časi tesnobe in upanja" (2008).

Dr. Marko Kremžar je ohranjal vse življenje živ zgodovinski spomin pa zvestobo slovenskemu narodu in katoliški veri, kar je povzel tudi v naslednji kitici pesmi "Slovenija v Svetu".

»Moj narod, svobodnjakov rod,
si kneze voli sam,
mučencev je, junakov plod,
ki ne boji se ran.

Iz tisočletnih korenin
poganja naša rast,
resnico ljubimo in mir,
svobodo, vero, čast.

Slovenija, moj dom brez mej,
ker nosim te s seboj;
kjer rod je moj, kjer sin je tvoj,
tam si, Slovenija!«

Ob njegovi 90 letnici smo mu hvaležni za zgled krščanskega življenja, darovanega časa in talentov preko neutrudnega, predanega dela. Naj nam ga Bog ohrani še mnogo let in obilno poplača njegovo delo! Bog ga živi!

Jože Rožanec ml.

Obvestilo o novem referendumu

VSEM SLOVENSKIM DRUŠTVOM, MEDIJEM, ČASTNIM KONZULOM V ARGENTINI, ČILU, PERUJU, PARAGVAJU IN URUGVAJU

Spoštovani,

Sporočamo vam, da bo v nedeljo, 13. maja 2018, potekal ponovni zakonodajni referendum o Zakonu o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper. Volišče na Veleposlaništvu RS v Buenos Airesu (Arroyo 880, 3. nadstropje) bo odprto od 9. do 17. ure.

Prilagamo informacijo in prosimo da posredujete čim širšemu krogu slovenskih državljanov.

S spoštovanjem.

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu

PONOVNI REFERENDUM - DRUGI TIR/ZIUGDT

OBVESTILO VOLIVCEM

Državna volilna komisija je dne 27. 3. 2018 sprejela Sklep o določitvi datuma ponovnega glasovanja na zakonodajnem referendumu o Zakonu o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (ZIUGDT). Sklep je objavljen v Uradnem listu RS, št. 20/18. Ponovno glasovanje na referendumu bo v nedeljo 13. 5. 2018.

Državljane in državljanke Republike Slovenije, ki v Republiki Sloveniji nimate stalnega prebivališča ali se v času izvedbe zakonodajnega referenduma o Zakonu o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (ZIUGDT), tj. v nedeljo, 13. 5. 2018, slučajno nahajate v tujini, obveščamo, da bodo v nedeljo, 13. 5. 2018 med 9.00 in 17.00 po lokalnem času, volišča odprta na naslednjih diplomatskih predstavništvih in konzulatih:

GK v Celovcu, GK v Clevelandu, GK v Münchnu, GK v Trstu, GK v Torontu, VP v Atenah, VP v Beogradu, VP v Berlinu, VP v Bernu, VP v Bratislavi, VP v Bruslju, VP v Budimpešti, VP v Buenos Airesu, VP v Canberri, VP na Dunaju, VP v Haagu, VP v Kijevu, VP v Kopenhagnu, VP v Londonu, VP v Madridu, VP v Moskvi, VP v Ottawi, VP v Parizu, VP v Podgorici, VP v Pragi, VP v Sarajevu, VP v Skopju, VP v Varšavi, VP v Washingtonu, VP v Zagrebu in VP pri Svetem sedežu, Vatikan.

V primeru, da v tujini stalno prebivate (izseljenci) in se glasovanja na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu ne morete udeležiti, ali v primeru, da v vaši državi prebivanja ni predstavništva z odprtim voliščem, lahko glasujete po pošti, če to pravočasno sporočite Državni volilni komisiji pravočasno. DVK bo upoštevala le obvestila, ki bodo prispela na njihov naslov do 27.4.2018 do 24. ure.

Obrazec za glasovanje po pošti - izseljenci.
V primeru, da ste v tujini le začasno (zdomci) in bi želeli glasovati na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu z odprtim voliščem ali bi želeli glasovati po pošti iz tujine, lahko glasujete, če to pravočasno sporočite Državni volilni komisije. DVK bo upoštevala le obvestila, ki bodo prispela na njihov naslov do 27.4.2018 do 24. ure.

Obrazec za glasovanje po pošti - zdomci.
Državljani, ki stalno prebivate v tujini in boste na dan izvedbe referenduma v Republiki Sloveniji, lahko glasujete na voliščih v Republiki Sloveniji (volišča OMNIA), če to namero pravočasno do 9. 5. 2018 sporočite Državni volilni komisiji.

Obrazec - OMNIA.
Volivci obvestila o načinu glasovanja lahko posredujete elektronsko ali izpolnjen obrazec iz priloge pošljete na DVK:

- po e-pošti (skenirano zaradi podpisa) na elektronski naslov gp.dvk(at)dvk-rs.si
- po faxu na številko 00 386 143 31 269
- po pošti na naslov: Državna volilna komisija, Slovenska cesta 54, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

TRI PEVKE NA BUENOSAIREŠKI GLASBENI SCENI

Pred nekaj tedni smo že objavili, da v buenosaireški operi nastopa slovenska sopranistka Elvira Hasanagić. Tako je torej Teatro Colón otvoril letošnjo sezono s predstavo opere Tri sestre po drami Antona Čehova. Nelahko delo Eötvösa, s scenarijem samega skladatelja in Clausa Henneberga. Atonalna in ritmično zapletena skladba je pravi izziv za glasbenike, še posebno za pevce pri intonaciji. Vsa zasedba je bila na najboljšem možnem nivoju. Slovenska sopranistka je to vlogo (Irino) že interpretirala v Berlinu leta 2011 in je bila lani nagrajena z nazivom »Mlada operna pevka leta«(„Nachwuchskünstlerin des Jahres 2017“). Elvira je odlično nastopila in je od nje pričakovati lepo mednarodno kariero. Na tem otvorilnem večeru, s predstavo za Veliki abonma, sta bili navzoči tudi veleposlanica Jadranka Šturm in diplomatinja Petra Česen.

Na kratko smo se pogovarjali s pevko:

Kako si prišla do glasbe oz.petja?

V Idriji, kjer sem odraščala sem najprej pela v dekliških zborih, potem pa se je izkazalo, da je z glasom možno iti tudi dlje in vpisala sem se v glasbeno šolo, na solopetje.

S kom si začela z izobrazbo?

V Idriji z učiteljico Tonjo Lapanja Brenčič.
Potem si tudi nadaljevala v...
V Ljubljani na konzervatoriju pri prof. Doroteji Cestnik Spasič in zatem v Nemčiji na akademiji za glasbo v Münchnu.

Kakor mi je znano, ne živiš v Sloveniji. Kako to, da si se vselila v Nemčiji?

Zaradi študija sem se napotila v Nemčijo, kjer sem zaradi velike ponudbe opernih hiš tudi ostala. Slovenija je prelepa, vendar če človek ima ambicijo uspeti v poklicu opernega pevca, mora iti tudi izven domačih meja. Vrača pa se lahko vedno in z veseljem.

Nastopaš po svetu, kljub tvoje mladosti. Katere odre, mesta, države so imeli to čast da so te slišali v živo?

Skoraj vse evropske države, od svetovnih pa USA, Argentina ter povabilo na Japonsko turnejo z dirigentom Fabiom Luisijem.
In tudi nagrade in priznanja si žela...
Ja, odkar se ukvarjam s petjem sem dobivala na tekmovanjih nagrade, plakete, priznanja. 2016 sem zmagala na mednarodnem tekmovanju Zinka Milanov, 2017 pa mi je bil podeljen naslov “mlada umetnica leta” v mestu Dresden.

Kaj bi lahko omenila od tvojega nastopa v Colónu, da bi bilo pomembno zate?

Že sam nastop v tem prestižnem teatru je uspeh posebne kategorije. Peti na istem odru kot so legendarni pevci od Callasove, preko Pavarottija, pa vse do Jonasa Kaufmanna od trenutnih zvezd me navdaja z občutkom hvaležnosti in samozaupanja. Ta nastop je in še bo zaznamoval mojo bodočnost.

In v bližnji prihodnosti, kam in kaj?

V Dresdnu me čakata še dva projekta v tej sezoni, kmalu pa na turnejo ob izidu moje nove zgoščenke “Hrepenenje”, to je zgoščenka pesmi skladateljev Albana Berga, Huga Wolfa, Slavka Osterca, Rada Simonitija.

Hvala Elvira! Veliko uspeha!

V glavni dvorani kulturnega centra Kirchner je pa v sopranski vlogi pri drugi Mahlerjevi simfoniji, »Vstajenje«, nastopila Carla Filipčič-Holm. Ni mogoče opisati občutka ob poslušanju te glasbe v živo; noben posnetek te ne more približati takemu »dogodku«, kot je (bi rekel pri vsaki Mahlerjevi skladbi) biti navzoč pri izvajanju Mahlerja. Vsi umetniki so bili res na visoki ravni: številni orkester, seveda dirigent, zbor in obe solistki, torej tudi Florencia Machado kot polsopran. A prav poseben občutek je bil prisluhniti prelepemu glasu in brezhibnemu legatu Carle, ko se je njen glas pojavil in se polagoma izločil iz zborovske linije in se nato še razvil.

Nepozaben večer.

Letos bo debitirala v vlogi Else (Lohengrin) in med drugimi bo spet nastopila kot Marchallin in imela solistični koncert v Dunajskem Konzerthausu. Proti koncu leta bo Norma v Colónu. Priporočam.

O Bernardi Fink ni kaj dodati. Dobro jo poznamo, njeno kariero, in vse kar se sliši in bere o njej.

Tokrat je nastopila na glavnem odru teatra Colóna v ponedeljek, 16. in torek, 17. aprila s Camerato Salzburg. Naj samo omenim program - o vrhunski kvaliteti izvajanja, brezhibni interpretaciji solistke in kamerate nima pomena razpravljati - ki je v ponedeljek (ko sem bil navzoč) bil sledeči: Avro Pärt: “Fratres”, Dvořák: “Biblické písně” Op.99 (izvajala je ta ciklus na pamet, brez partiture), Bach: »Schlummert ein, ihr matten Augen« iz Cantate »Ich habe genug« BWV 82, in končno tretja Schubertova simfonija v D duru. Prva in četrta točki seveda samo orkestalni.

Intervju v reviji »Cantabile« je izvleček širšega pogovora z Lucianom Marra de la Fuente z naslovom »LA MAESTRA DEL CANTO«, poleg drugih.

Naj še dodam, da ji izjemno leži glasba romantične in postromantične dobe, slišali smo jo v živo v Mahlerju, sedaj Dvořáku, imel sem srečo biti na njenem izvajanju Berliozove “Les Nuits d'été”, v Cankarjevem domu... v tem reportoarju vedno na najvišji ravni.

Rok Fink

CONVOCATORIA

ASOCIACION ESLOVENIA UNIDA

Personería Jurídica: Decreto N° 1933/62 - Registro C 3754-350782

Convocatoria

En cumplimiento de las disposiciones legales y estatutarias se convoca a los señores asociados a la Asamblea General Ordinaria nro. 71 y Asamblea Extraordinaria, que se realizará el día viernes 11 de mayo de 2018, a las 19.00 hs. en el local de la calle Ramón L. Falcón 4158, Capital Federal, para tratar el siguiente:

Orden del día

Designación de 2 socios para refrendar, conjuntamente con el presidente y el secretario, el Acta de la Asamblea.

Lectura del Acta de la Asamblea anterior.

Consideración de la Memoria, el Balance General, la Cuenta de Gastos y Recursos y el Informe de la Comisión Revisora de Cuentas, correspondientes al Ejercicio comenzado el 1º de Enero de 2017 y finalizado el 31 de Diciembre de 2017.

Aprobación de la cuota social, a partir del 1º de Enero de 2018.

Consideración de la propuesta de reforma a varios artículos del Estatuto Social, a los efectos de mejorar el funcionamiento de la entidad y a fin de lograr una adecuada redacción del cuerpo normativo.

Autorizaciones

Transcurrida una hora después de la fijada en la Convocatoria, la Asamblea se realizará conforme al artículo 16° de los Estatutos Sociales, con el número de los socios presentes.

Al respecto se pone a disposición de los sres. asociados con suficiente antelación en la secretaría de la entidad y en el horario habitual la memoria, el inventario, el balance general, el estado de evolución del patrimonio neto, la cuenta de gastos y recursos, estado de origen y aplicación de fondos, anexos e informe de la Comisión Revisora de Cuentas y del Auditor correspondiente al ejercicio económico cerrado con fecha 31 de diciembre de 2017 y el proyecto de reforma al Estatuto Social (incluye comparativa del proyecto de reforma con el texto vigente).

PRVA LETOŠNJA SEJA MEDORGANIZACIJSKEGA SVETA

Medorganizacijski svet je pomemben člen naše organizirane slovenske skupnosti v Argentini, saj so v njem zastopana vsa naša društva in organizacije. Letno se vsi njegovi člani vsaj trikrat zberejo, da se pogovorijo in uskladijo delovanje skupnosti.

Prva seja Medorganizacijskega sveta v letu 2018 se je vršila v četrtek, 12. aprila, ob 20. uri v Slovenskem domu v Carapachayu. Sklicala jo je krovna organizacija Slovenske skupnosti v Argentini, Zedinjena Slovenija. Predsedniki in predstavniki slovenskih domov in društev in organizacij so se zbrali v dvorani Carapachajskega doma ob določeni uri. Sejo je vodil predsednik Zedinjene Slovenije, Jure Komar. Uvodno molitev je zmolil g. Franci Cukjati, nato so sledila poročanja ravnatelja SSTRMB, Štefana Godca, predsednika SKA, Damijana Ahlina ter predsednikov centralne mladinske organizacije, Lučke Ayerbe Rant ter Marjana Vombergarja. Ker pa predsedniki slovenskih domov poročajo mesečno pri rednih sejah Zedinjene Slovenije, na seji Medorganizacijskega sveta svoja poročila kar pisno oddajo.

Glavna točka seje je bila tokrat potrditev datumov celoletnega programa naše skupnosti za leto 2018 (ki ga objavljamo posebej).

Letos bomo posvetili posebni poudarek 70-letnici prihoda naših prednikov v Argentino: poleg rednih prireditev bo Zedinjena Slovenija organizirala zahvalno sv. mašo v drugi polovici leta.

Po končanih pogovorih in debatah je o točkah dnevnega reda je ob 22.15 uri predsednik zaključil formalni del seje ter prosil g. Cukjatija za zaključno molitev. Kakor je že navada, so nas prijatelji Carapachajskega doma gostili z okusno večerjo. Najlepša hvala predsedniku Franciju Žnidarju, krajevnemu odboru ter kuharjem in pomočnikom za sprejem!

Navzoči zastopniki organizacij: dušna pastirja g. Robert Brest in g. Franci Cukjati; za Mladino: Luči Ayerbe Rant in Marjan Vombergar; za SSTRMB: Štefan Godec; za SKA: Damijan Ahlin; za Zedinjeno Slovenijo: Jure Komar, Karel Groznik, Andrej Golob, Martin Selan, Toni Javoršek in Toni Rovan; za Slovenski dom Carapachay: Franci Žnidar, Ani Klemen in Janez Žnidar; za Naš dom San Justo Andrej Mehle; za Slomškov dom: Pavel Brula; za Slovenski dom San Martin: Viktor Leber; za Slovensko Pristavo: Miloš Mavrič in Frenk Klemenčič.

Martin Selan

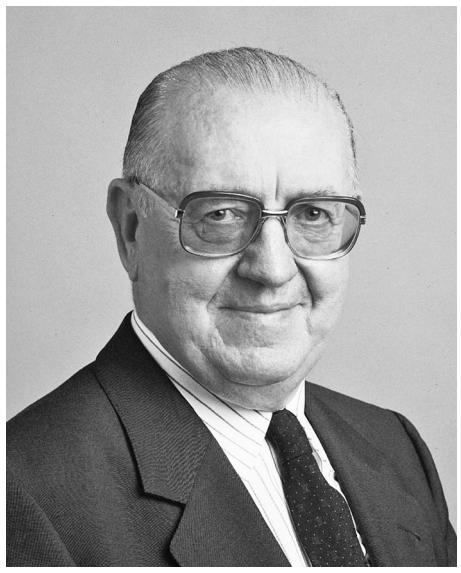

IN MEMORIAM - **HERMAN ZUPAN**

V torek, 17. aprila 2018, je umrl g. Herman Zupan.

Rojen je bil 5. decembra 1924 v Ljubljani, že od mladih let se je izučil v očetovem grafičnem podjetju. Leta 1945, po Drugi svetovni vojni, se je moral zaradi komunistične revolucije v Sloveniji podati na pot begunstva, najprej v Avstrijo, nato pa v Italijo, kjer se je že začel izpopoljnjevati na področju grafične industrije. 21. januarja 1948 je z ladjo Santa Cruz pristal v novi domovini – Argentini.

Tu je z gospo Julko Prebil ustvaril družino, hčerki Magda in Saša, sin Heri ter vnuki in pravnuki so mu gotovo bili največji ponos in veselje v življenju.

Leta 1950, kmalu po prihodu v Argentino, je že začel s samostojnim delom, iz katerega je ustvaril podjetje, ki je danes vodilno na področju proizvodnje kartona in embalaže. Veliko slovenskih rojakov je pri njemu dobilo zaposlitev. Kot podjetnik je prejel številne nagrade in priznanja. O njegovi uspešni podjetniški karieri priča tudi knjiga, ki jo je sam pripravil in izdal leta 2013.

Kot predsednik Slovensko Latinskoameriške Trgovske zbornice je skrbel za aktivno medsebojno povezavo med Argentino in Slovenijo.

Že od vsega začetka je pri vseh njegovih številnih zaposlitvah je bil viden član slovenske skupnosti v Argentini. Svojo ljubezen in podjetnost je vložil predvsem v gradnjo in rast njemu dragega Slomškovega doma. Od ustanovitve doma pa skoraj do zlate obletnice je bil vseskozi član odbora, v dveh obdobjih pa tudi predsednik. Rad je zahajal na prireditve, k nedeljski maši, rad se je v baru usedel za šahovnico.

Po osamosvojitvi Republike Slovenije je bil zaradi njegovega prizadevanja za priznanje nove države leta 1991 imenovan za častnega konzula Republike Slovenije v Argentini. Prejel je tudi nagrado "Zlati red za zasluge na mednarodnem polju".

V zadnjih letih je z družino je ustanovil dobrodelno ustanovo "Fundación por los Niños y los Ancianos", ki je prenovila in danes vodi Rožmanov dom za ostarele, v glavnem slovenske rojake. Skozi vse življenje je imel, med glavnimi nameni in cilji, delo za socialno pomoč in podporo.

»Fantje, naprej!«, so bile njegove spodbudne besede mlajšim. Ni se bal velikih odločitev, sam je vedno bil korak naprej.

Družini Zupan izrekamo iskreno sožalje. Naj počiva v miru!

Zedinjena Slovenija

SOŽALNO PISMO

GORAZD ŽMAVC
MINISTER

Zedinjena Slovenija
R. L. Falcon 4158
(1407) Buenos Aires
Ciudad de Buenos Aires
Argentina

Ljubljana, 18. april 2018

Spoštovano vodstvo Zedinjene Slovenije, bralke in bralci Svobodne Slovenije, članice in člani slovenske skupnosti v Argentini, družina gospoda Hermana Zupana, drage rojakinje in rojaki!

Ob izgubi vsem dragega gospoda Hermana Zupana, dolgoletnega častnega generalnega konzula Republike Slovenije, dejavnega člana slovenske skupnosti, izjemnega dobrotnika, predvsem pa slovenskega so-rojaka, mi dovolite, da vsem vam, še posebej pa njegovi družini, v svojem imenu in v imenu Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu izrazim iskreno sožalje!

Če kje, se na našem Uradu zavedamo, kaj je ime Herman Zupan pomenilo za vašo skupnost, za ugled Slovenije v Južni Ameriki, seveda pa še najbolj prav gotovo za njegovo družino. Nedvomno ga boste - in bomo - zelo pogrešali.

Prepričan sem, da bo gospod Zupan še dolgo ostal živ v vašem in našem spominu in srcih in da je njegovo neutrudno delo pustilo neizbrisne sledove. Upam, da bodo mnogi sledili njegovemu zgledu neomajne vere v Slovenijo in nesebičnega dela za njen mednarodni ugled ter za ohranjanje slovenstva v Argentini.

S spoštovanjem,

Program slovenske skupnosti za leto 2018

FEBRUAR	**10.02.2018**	Pustna veselica v Našem domu - San Justo
	01.02.2018	Pustna veselica v Carapachayu
	14.02.2018	Pepelnična sreda. Sv. maša v Slovenski hiši
MAREC	**2.3 do 4.3.18**	Duhovne vaje za mladino
	03.03.2018	Sprejemni izpiti na SSTRMB
	04.03.2018	Tombola na Pristavi
	10.03.2018	Začetek osnovnih šol
	17.03.2018	Začetna prireditev osnovnih šol v Slovenski hiši
	18.03.2018	Občni zbor v San Justu
	24.03.2018	Mladinski izlet
		SKA - likovna razstava
	25.03.2018	Cvetna nedelja
APRIL	**01.04.2018**	Velika noč
	08.04.2018	Misijonska tombola v Slovenski vasi
	15.04.2018	Občni zbor v San Martinu / Občni zbor v Slomškovem domu
	21.04.2018	Kulturni večer v Našem domu v San Justu - Koncert Andreja Šifrerja
	22.04.2018	Občni zbor na Pristavi
	28.04.2018	Ples v San Martinu
MAJ	**01.05.2018**	Športni dan v Slovenski vasi
	06.05.2018	Obletnica v Carapachayu
	11.05.2018	Občni zbor Zedinjene Slovenije
	12.05.2018	Dan duhovnosti v Slovenski hiši (SSTRMB)
	13.05.2018	Romanje v Luján
	19.05.2018	Veselica v Slomškovem domu - Validom
		SKA - kulturni večer
		Ponovitev igre v Slovenskem domu Carapachay
	20.05.2018	Obletnica v San Martinu in 50. obletnica ZSMŽ San Martin
	24.05.2018	Praznik Marije Pomagaj. Mladinska maša v Slovenski hiši
	25.05.2018	Športni dan SDO-SFZ
	27.05.2018	Žegnanje v Slovenski hiši
JUNIJ	**03.06.2018**	Spominska proslava za žrtve vojne in revolucije: zjutraj maša in prireditev
	10.06.2018	Procesija sv. Rešnjega telesa
	16.06.2018	Praznik slovenske državnosti in poslovlni večer petošolcev SSTRMB
	17.06.2018	Očetovski dan
	20.06.2018	MTO turnir SDO-SFZ
	24.06.2018	Krajevne domobranske proslave (po dogovoru)
JULIJ	**01.07.2018**	Koline v Slovenski vasi
	07.07.2018	Kulturni večer v Slomškovem domu: Cafe Concert
	08.07.2018	Športni dan SDO-SFZ
	14.07.2018	Mladinska igra v Slovenski hiši
	15.07.2018	SKA - koncert v Teatru Colonu
	20.7 do 22.7.18	Duhovne vaje za može in žene
AVGUST	**04.08.2018**	Ob taktu barv v San Martinu
	05.08.2018	Mladinski dan v Slomškovem domu
	11.08.2018	Obletnica folklorne skupine Mladika v San Justo
	15.08.2018	Maše po domovih. Praznik Marijinega vnebovzetja
	19.08.2018	Romanje v Lourdes
	19 in 20.8.2018	Mladinski izlet
	25.08.2018	SKA - kulturni večer.
	26.08.2018	Mladinski dan v Carapachayu
SEPTEMBER	**02.09.2018**	Srečanje molivk in molivcev živega rožnega venca
		Obletnica Zveze slovenskih mater in žena in sv. maša za Rupnika in Hacina
		Mladinski dan na Pristavi
	09.09.2018	Mladinski dan v Našem domu San Justo
	22.09.2018	Proslava šolskih otrok na čast Antonu Martinu Slomšku
		SKA. Kulturni vecer.
	23.09.2018	Mladinski dan v Slovenski vasi
	29.09.2018	Pevsko glasbeni večer
OKTOBER	**06.10.2018**	Mladinsko peš romanje v Lujan
	14.10.2018	Obletnica Našega doma v San Justu
	20.10.2018	Rock pod ombujem na Pristavi (nadomestni datum 1. december)
		SKA - kulturni večer
	21.10.2018	Materinski dan
	27.10.2018	Šolski izlet v Glew
		70. obletnica Slovenskega zbora San Martin
	28.10.2018	Obletnica na Pristavi
NOVEMBER	**01.11.2018**	Praznik vseh svetih. Sv. maša v Slovenski hiši
	04.11.2018	Zvezni mladinski dan in krajevni mladinski dan v San Martinu
	9-10-11.11.2018	Martinovanje v Mendozi
	10.11.2018	Zaključek SSTRMB
	11.11.2018	Obletnica v Hladnikovem domu
	18.11.2018	Koncert zbor Pristava
	24.11.2018	Evropski večer v Carapachayu
		Rifa v San Justo
	25.11.2018	Nedelja Kristusa Kralja v Slomškovem domu
		Obletnica v Slomškovem domu in Slovenski dan
DECEMBER	**1 in 2.12.18**	Zaključki šol in Miklavž
	08.12.2018	Prvo sveto obhajilo
	15.12.2018	Folklorna veselica na Pristavi
		SKA - zaključek
	16.12.2018	Duhovna obnova za žene in može
	23.12.2018	Božični koncert v San Martinu
	24.12.2018	Božična polnočnica
	31.12.2018	Silvestrovanje na Pristavi

NAŠI ZAČETKI V ARGENTINI

19

Moja zgodba

Alenka Prijatelj
Pred 70 leti

Dne 23. maja 1948 je ameriška ladja General Steward priplula v Buenosaireško pristanišče. Tisti dan se je zaključilo triletno begunsko romanje naše družine po italijanskih taboriščih, ki se je začelo 5. maja 1945 v Ljubljani, ko sem bila stara tri leta. Zato se ne spominjam, kakšno je bilo življenje med revolucijo. Ostale so le bežne slike od tistega usodnega dne; kako me je mama oblekla za potovanje, vožnja z vlakom, streljanje, ki smo ga slišali, strah, prihod v neznane kraje, prevozi iz enega kraja v drugega, prijatelji, s katerimi smo se peljali na tovornjakih ali z vlakom, prve prireditve (nastopila sem kot Jezušček). Ravno tako se ne spominjam krajev, kjer smo prespali, ne hrane, ki smo jo dobili.

Sledile so vedno nove selitve in končno veliko taborišče ob morju – Senigalija. Za nas otroke je bilo to pravo veselje, saj smo imeli v vročem poletnem času čudovito sredozemsko peščeno obalo in mirno vodo tako rekoč pred vrati. Bila sem še tako majhna, da mi je to otroško obdobje ostalo v lepem spominu. Hodila sem v vrtec in za igro je bil vedno čas. Spominjam se lepih predstav, v katerih sem dostikrat nastopala. Ne spominjam se pa, da bi bila kdaj lačna ali da ne bi imela česa obleči. Dvakrat na leto je prišla »fasunga« z oblačili iz Severne Amerike. Jaz sem dobila pravi »pelc« plašček, vendar sploh ne vem, če sem ga kdaj oblekla. Vem, da so nekoč vsi moški dobili nove obleke, razen msgr. Oreharja in našega ata, ki sta se zato potem slikala v vojaških uniformah. To sliko je ata vedno imel pri sebi v denarnici vse do smrti. Kot odrasla oseba zdaj dostikrat pomislim na mamo in ata in na to, kaj vse sta morala pretrpeti ob tako številni družini, poleg negotovosti, ki sta jo doživljala, ker nista vedela, kaj se je zgodilo z najstarejšim bratom. Vendar sta nam, mlajšim otrokom, vedno bila v oporo in se trudila, da bi nam polepšala naš vsakdan.

Julija 1947 sta ata in mama, skupaj s starejšima bratoma in sestrama, odšla v Rim po potne liste Rdečega križa za potovanje v Argentino. Ker datum odhoda še ni bil določen, smo morali septembra vseeno k pouku. Jaz sem začela obiskovati 1. razred osnovne šole. Ne vem točnega datuma, ko smo se ponovno selili v Bagnolli, prekomorsko pristanišče blizu Neaplja. Čeprav smo že oddali svoje skromne zaboje za ladjo Santa Cruz, ti niso bili sprejeti. Spominjam se, kako smo se šli v pristanišče poslovit od prijateljev, ki so imeli to srečo, da so lahko odpotovali. Mi pa nazaj v Bagnolli. Nekega večera sem se vrnila z igrišča v stanovanje in med večerjo opazila čudno vzdušje in molk. Kasneje so mi rekli, naj grem spat, a jaz sem rekla, da ne grem, dokler se ata ne vrne. Mislim, da sem zaspala na kuhinjski klopi in so me potem odnesli v posteljo. Tudi naslednji dan ata ni bilo. Ne vem, kaj mi je mama takrat povedala, ampak čez leta sem izvedela, da so nekateri ljudje morali na hitro zapustiti taborišče, ker je jugoslovanska vlada zahtevala, naj jih vrnejo v Jugoslavijo. Tam bi jih čakala gotova smrt in, kot mi je potem pripovedoval ata, je v Rimu neki hrvaški frančiškan uredil, da so jim takoj naredili nove dokumente s psevdonimi in jih vkrcali na prvo ladjo, ki je odplula proti Argentini. Vem, da je potoval skupaj z msgr. Oreharjem.

Bila je že pomlad, po veliki noči, ko je prišlo povelje, da nas bodo z vlakom odpeljali v Nemčijo, od koder bo vojaška ladja peljala begunce v Argentino. Dali so nam hrane za tri dni; vem, da so v bile v paketu konzerve »corned-beefa«, limone in verjetno še kaj drugega. Vsak otrok je dobil po eno čokolado. To je bilo res veliko bogastvo. S sestro sva imeli vročino in dr. Kačar, ki je tudi potoval z nami, je vsaki dal še eno čokolado! A kaj, ko jih je mama spravila in nam jih dajala po zelo majhnih koščkih!

Drugi dan vožnje je na vlaku nastal preplah – peljejo nas nazaj v Jugoslavijo! Vendar ni bilo tako. Veliko mostov je bilo porušenih in se je moral zato vlak večkrat peljati tik ob meji z železno zaveso. Spominjam se, da me je med vožnjo ves čas kuhala vročina.

V Nemčiji so nas nastanili v novih hišah v Bad Fallingbostlu, ki so jih zgradili za ameriške vojake. Kar je ostalo od popotnice, predvsem limone in čokolade, je mama zamenjala v vasi za »Singerco«, lestenec in še druge malenkosti. Šivalni stroj in lestenec imam še danes v dnevni sobi. Mama je tudi bratu je naredila veliko veselje, ko mu je prinesla kitaro.

Nekoč sem spremljala mamo v vas. Spominjam se, da so bili še vidni sledovi vojne. Nekatere hiše so bile še poškodovane in namesto vhodnih stopnic so bile deske. V bližini vojaškega naselja je bil gozd, kamor smo večkrat zahajali, in tam so bile zrele češnje.

Kmalu je bilo treba ponovno na pot, tokrat do Bremenhafna, kjer nas je čakala ladja. Odkazali so nam pograde v skupni ženski spalnici. Potem smo vsi šli na krov gledat, kako ladja zapušča Evropo. Znova sem dobila vročino in so me peljali v ambulanto. Sprejeli so me v bolniško sobo in ker sem bila sem edini bolnik, sem imela posebno medicinsko sestro, ki me je naučila nekaj angleških besed in z menoj dolge ure igrala karte. Po nekaj dneh sem se vrnila k mami in sestram. Na ladji sem prvič videla črnce. To so bili ameriški vojaki, člani posadke. Bili so zelo prijazni in vedno so nam, otrokom, skozi okno dali kakšen sadež, ki je ostal na njihov mizah. Vsak dan je bila tudi sv. maša, ki jo je daroval g. Skvarča. Ob nedeljah je pel zbor in tudi koncerte smo imeli. Vožnja je bila zelo mirna do Brazilije. Blizu otoka sv. Katarine pa je nastal kar hud vihar in otrokom so prepovedali hoditi na palubo. Seveda nismo ubogali, saj je bilo strašno zabavno igrati se skrivalnice in teči po stopnicah in hodnikih; le paziti smo morali, da nas niso zasačili. Tisti dan je bilo odraslim slabo in ležali so na zgornjih hodnikih, na zraku.

Tako smo 23. maja prispeli v Buenos Aires. Spet smo se vsi zbrali na palubi in gledali, kako se približujemo pristanišču. Prav lepo se je videl trg San Martin, nebotičnik Kavanagh in seveda Retiro. A kaj vse to, ob oknu hotela Inmigrante je stal ata in z velikim veseljem sem mu pomahala. Naslednji dan smo se lahko izkrcali.

Eden prvih sprehodov iz hotela je bila pot do bazilike Santisimo Sacramento. Spominjam se, kako smo stali v vrstah, da so nam naredili dokumente. Bila sem s starejšo sestro Kristino in ko sva prišli na vrsto, so jo vprašali za prevod mojega imena v španščino. Ker tega ni vedela, je prijazni uradnik zapisal moje pravo ime, Alenka. Tako sem bila dolga leta edina Alenka v argentinskem registru. Naslednji dan je prišel msgr. Orehar in rekel, da lahko odpelje 6 deklic v zavod Ntra. Sra del Carmen. In tako smo pešačili do ulic Paraguay in Callao: Lesarjevi (Regina in Irena), Maroltovi (Polona), in ata in mama z nami tremi (Olga, Marija in jaz). Sestre so nas zelo prijazno sprejele in vključile med gojenke. Msgr. Orehar pa je rekel, da se vrača v hotel, ker mora še v neki zavod peljati fante. Tako je delal vsak dan: prosil je po vseh zavodih, naj otroke sprejmejo brezplačno.

V zavodu sta bili dve skupini: mestna dekleta, ki so vsak konec tedna šla domov in dekleta iz notranjosti države, ki so tudi precej manj plačevala, so pa zato morala pomagati pri čiščenju in v kuhinji. Me smo spale v oddelku za mestna dekleta, vendar smo morale ravno tako pomagati kot dekleta iz notranjosti države. Vstajale smo od 5. zjutraj, šle k prvi maši in potem pripravile jedilnico za zajtrk ali pa čistile stranišča in spalnice. Vsi so bili zelo prijazni do nas in gojenke so nam kmalu prinesle nekaj oblek. Ena je celo dobila dovoljenje od staršev, da me je za konec tedna vzela domov v Quilmes. Tam sem prvič pila mate, in si, seveda, opekla jezik! Španščine smo se pa kar hitro naučile, tako da sem se že novembra podpisovala kot »Alenca« in so mi doma morali razložiti razlike med jezikoma.

Družina se je razkropila. Sestra Kristina je šla delat kot služkinja k predsedniku državne banke Enriqueju Carrerasu; brat Jožek se je zaposlil kot zidar v mestni četrti barrio Evita, me tri pa smo živele v zavodu. Po posredovanju g. Carrerasa se je preostala družina lahko nastanila v kolonialni hiši v okraju San Isidro, ki je bila nekoč last generala Belgrana, nato pa prešla v last provincialne banke.

Bila sem že toliko stara, da sem se začela pripravljati na prvo sv. obhajilo. Dobila sem katekizem in sem se morala naučiti na pamet polovico vprašanj. Kasneje je prišel v zavod msgr. Orehar in me spraševal, nato pa mi rekel, naj se naučim snov do konca. Bile so še počitnice, mi pa smo imeli v cerkvi Santa Julia prvo sv. spoved. Tam sem prvič videla ostale otroke. Bilo nas je samo 5, štirje dečki in jaz. Sv. obhajilo smo imeli v cerkvi San Carlos, nato pa so nas peljali s taksijem na zajtrk v prostore, ki smo jih imeli Slovenci na voljo na ulici Victor Martinez. Poznala sem samo enega izmed dečkov, Andreja Krošlja, ostali trije so bili iz Avstrije.

Za božič je prišel na obisk iz Mar del Suda prijatelj Ludvik Šmalc in po praznikih me je vzel s seboj za en mesec na morje. Malo sem bila razočarana, ker sem mislila, da bosta plaža in morje taka kot v Senigaliji, vendar imam kljub temu zelo lepe spomine na tiste počitnice. Takrat je bilo tam kar precej Slovencev, ki so delali kot zidarji in, ker so bili skupaj v istih taboriščih, sem vse poznala. Ko sem se vrnila, smo pa ta male tri lahko šle na otroško kolonijo na Ezeizo. To je bila že druga skupina, vendar v njej ni bilo veliko slovenskih otrok.

Ko se je začelo novo šolsko leto, sva se vrnili v zavod samo Marija in jaz. Ostale Slovenke in sestra Olga so že lahko ostale doma. Meseca aprila so nas peljali v bolnišnico obiskat mamo, saj se nam je rodila sestrica Terezka. Zato je Olga ostala doma in pazila na Terezko, mama pa je hodila delat kot čistilka. Sredi leta 1949 so od banke sporočili, da potrebujejo prostore v hiši, kjer smo bili nastanjeni, in tako se je družina še bolj razkropila: sestra Tina je dobila prostor pri Dolinarjevih v Floridi, Vera je delala pri Carrerasovih, brat Franček je šel h Križevim, Jožek v Munro, kjer je živelo več fantov, ata, mama, Olga in Terezka pa so bili sprejeti pri Perharičevih v Liniersu. Mislili smo že, da bova morali z Marijo ostati v zavodu tudi čez počitnice, a po dolgem iskanju je mama le našla primerno hišo za vso družino v Floridi in tako smo končno lahko zaživeli pravo družinsko življenje. Ko sva se decembra vrnili domov, je bil že advent in zato smo ob večerih hodili na obisk k slovenskim družinam in »nosili Marijo« od družine do družine. Seveda smo tudi mi bili deležni takega »obiska« in molitve. Še eno leto sva morali s sestro ostati v zavodu, nato pa sva leta 1951 ostali doma in hodili v šolo Sta.Teresita v Floridi.

Kako je bilo doma? Pohištva smo imeli bolj malo, nekaj postelj smo dobili od hotela Inmigrante, namesto kuhinjske mize smo imeli zaboje, ki smo jih prinesli s seboj. Eden je bil postavljen pokonci, na njem pa je bil drug zaboj, ki so ga v taborišču naredili posebej z namenom, da bi nanj položili podobo Marije Pomagaj, ki jo je mama vzela s seboj na pot in ki je potem bila izpostavljena v raznih taboriščnih kapelah. Omaro so doma sestavili bratje tako, da so deske zbili skupaj in dodali nekaj polic, spredaj pa zaveso. Ostal pa nam je še en zaboj, kamor smo za božič postavljali jaslice. Sčasoma je mama kupila lepo mizo in stole za dekliško sobo, omaro, mizico in dva fotelja za v fantovsko sobo. V tistih časih je bila prva skrb vseh priseljencev stanovanje in šele potem obleka. Tako so dekleta in žene izrabile praznike »da so bile nove«; za božič so si priskrbele letno obleko, za veliko noč, jesensko, in za romanje v Lujan ali procesijo sv. Rešnjega Telesa, zimsko obleko. Pri družinah z majhnimi otroki je tudi to bilo zelo težko, vendar vedno je bil nekdo »nov«. Pri nas so to srečo imele starejše sestre, ki so že hodile v službo, midve z mlajšo sestro (»ta mali dve«) pa sva pozimi vedno nosili šolsko uniformo, tudi ob nedeljah pri sv. maši ali na slovenskih prireditvah. Šele danes se res zavedam, kaj vse je delala mama, da smo lahko počasi prešli v neko normalno življenje.

Ko je družina izvedela, da je starejši brat Ivo ostal pri življenju in bil potem zaprt, je mama začela pošiljati pakete svojim sestram, da so mu nosile razne dobrote v zapor. Tako so duhovniki prosili mamo, če bi jim pripravila pakete in jih poslala njihovim domačim, predvsem staršem. Kmalu so začeli prihajali z isto prošnjo tudi drugi ljudje. Zaradi tega smo imeli kar precej obiskov. Jaz sem rada poslušala razne zgodbe. Še posebej dobro se spominjam Ivana Arnška in Milana Zajca, kako sta pripovedovala, kaj vse sta prestala in kako sta se rešila. G. svetnik Košmrlj je prihajal vsak torek na obisk in tudi njegove pripovedi so me zelo pritegnile, saj je dosti doživel in prestal od prve vojne naprej. Govoril je o cesarju Francu Jožefu, o Karlu pa je vedno pravil, da je bil svetnik. Za mamin in atov god je bilo povabljenih več gospodov, celo škof Rožman je bil nekajkrat pri nas. In ker je bila jedilnica hkrati tudi dekliška spalnica, smo po končanem pomivanju in pospravljanju v kuhinji, lahko sedele na posteljah in poslušale. Bila sem stara 11 let, ko sem prvič morala spremljati mamo in sestro na carino, kjer smo oddale veliko paketov. Dovoljeno je bilo poslati le en paket na mesec, me pa smo imele kar nekajkrat večjo količino. Tako sem se naučila, kako se to dela v Argentini in tako sem delala vso srednjo šolo: dopoldan v šolo, po kosilu sva s sestro šli na carino, zvečer pa sta bila na vrsti učenje in domača opravila. Poleg vsakodnevnih gospodinjskih del je sestra morala enkrat na teden prati za vso družino, jaz pa sem morala nato vse zlikati, saj so starejši hodili delati v tovarne, mama pa je doma pletla na dva stroja in tako tudi sestre, ko so se vrnile s službe.

Prvi je dom zapustil brat Franček, ki je odšel v slovensko semenišče v Adrogueju, potem pa še sestra Vera, ki je odšla h karmeličankam. Tudi drugi so počasi odhajali in si ustvarili lastne družine. Ko se zdaj zberemo skupaj, se vedno zahvalimo Bogu in Mariji, ki sta nas spremljala na vsej naši poti, kakor tudi staršema, ki sta nas s takim pogumom in močno voljo znala voditi skozi tako težke čase in sta nam bila vedno zgled požrtvovalnosti in ljubezni.

Neizmerno sem hvaležna mami in atu, kakor tudi starejšim bratom in sestram, ki so morali trdo delati, da je družina preživela in da smo potem prišli do lastne hiše v Villa Adelini.

Alenka Prijatelj

KOLEDAR

5. maja ob 15:00 do 19:00
Redni pouk SSTRMB
Slovenska hiša

6. maja ob 10:30 do 17:00
58. obletnica v Carapachayu
Slovenski dom Carapachay
• **10:30** sprejem gostov in dviganje zastav 10:40 sv. maša 13:00 kosilo
• **16:00** kulturni program: igra »Fiziki«, avtor Friedrich Durrenmatt; režija: Frido Klemen in Jože Jan

12. maja ob 15:00 do 19:00
Redni pouk SSTRMB
Slovenska hiša

13. maja ob 10:00 do 15:00
Slovensko romanje v Luján

19. maja ob 15:00 do 19:00
Redni pouk SSTRMB
Slovenska hiša

19. maja ob 19:00 do 21:00
Ponovitev igre "Fiziki" v Carapachayu
Slovenski dom Carapachay

OSEBNE NOVICE

ROJSTVO

V Sloveniji je bil 8. marca 2018 rojen **Peter Jerman**, *sin Andreja in Alenke Žnidar.*

KRST

V nedeljo, 4. marca 2018, je bila v cerkvi Marije Magdalene v Sodražici krščena **Luciana Sofia Čampa**, hči **Marjana** in **Sonje Avguštin**. Botra sta bila **Danijela Avguštin Godec** in **Vinko Čampa**.

† SMRTI

V torek, 17. aprila 2018, je umrl **g. Herman Zupan** (93).

V ponedeljek 23. aprila 2018, je umrl **g. Lojze Lavrič.**

Družinam izrekamo iskreno sožalje!

PRVAKI ČLOVEKOVIH PRAVIC

Te dni poslušamo parlamentarne seje z razlagami raznih socialnih predstavnikov o temi uzakonitve splava. Vsi se hitro zavemo, da so tisti, ki zagovarjajo pravico do splava isti, ki jih vidimo, kako se na televiziji pritožujejo čez vsakršno kršenje človekovih pravic. To so takoimenovani socialni prvaki človekovih pravic.

Od njih poslušamo neskončne pozive k zaščiti mladih deklet, nedolžnih, preprostih, nezaščitenih, posiljenih, nerazumevanih, skratka, o žrtvah. Ti socialni prvaki, ki so vedno pripravljeni zaščititi tiste, ki imajo potrebo po kakšni pravici, obstajajo za to, da dajejo glas tem ženskam. In prav je, da obstajajo občutljivi ljudje, ki so pripravljeni glasno opozoriti, ko gre kaj narobe. Zato moramo zvoniti alarm tudi mi, da opozorimo in preprečimo krivice.

Poslušamo, da branijo življenja žensk, da branijo njihove pravice, da se lahko odločijo o svojem telesu, da imajo pravico končati z nezaželeno nosečnostjo, ker zakaj bi morale trpeti nekaj, kar moški nikoli ne doživi. Branijo jih, da se lahko osvobodijo jarma nezaželene nosečnosti, ki je vedno predstavljena kot zadeva javnega zdravstva, kajti zanje je nezaželena nosečnost enaka bolezni, in ženska ima pravico, da od družbe zahteva, da ji ta priskrbi zdravilo za njen problem.

Pravice, vse več pravic. Ampak na tem mestu pozabljamo na nekaj. Včasih so nas učili, da so pravice vedno vezane na določene odgovornosti. To je namreč univerzalno pravilo, akcija in reakcija, cifra ali mož. Za to, da smo koristni, odgovorni, zreli, državljani, ki so pripravljeni na sobivanje, ne smemo nikoli pozabiti, da gredo pravice in dolžnosti z roko v roki. Pravico imam, da se zabavam in odgovornost, da pri tem nikogar ne motim. Pravico, da se izražam in odgovornost, da nikogar ne užalim. Pravico imam, da izvajam katerokoli gospodarsko dejavnost in dolžnost, da nobenemu ne povzročim škode. Pravico, da zahtevam svoj delež in odgovornost, da nikomur ne odvzamem svojega. Tako so nas včasih učili.

Vsa razpravljanja o uzakonitvi splava se vrtijo okoli pravic žensk. To je kar pridigajo ti prvaki, verjetno ne da bi se sami tega zavedali. Pa vendar, če hočemo storiti prav in ne povzročiti krivice, moramo malo pomisliti, če pozabljamo na kakšno odgovornost. Predlagam, da vsak navdušenec nad uzakonitvijo splava naredi kratko vajo, zato da razširi svoje zahteve po pravicah za vse.

Naj se vsak izmed njih za trenutek umiri, se v tišini ozre vase in naj poskuša v svoji domišljiji vstopiti v trebuh teh žensk, znotraj placente in naj se postavi ob dojenčku, ki je tako resničen kot njegova mati. Naj poskušajo biti tam za trenutek, naj lebdijo ob njem ali njej. Prvo, kar bodo opazili je to, da tam ni nobenega hrupa, samo bitje njihovih src. Lebdeli bodo, ne da bi vedeli, kaj se dogaja zunaj. Znotraj tega toplega in pomirjujočega zavetja ni prepirov, zahtev ali katerihkoli razlogov. V tišini bodo lahko videli malčka takšnega kakršen je: glavica, rokice, nogice. Prav gotovo bodo opazili, da gre za človeka, tako kot katerikoli izmed nas, ki se kregamo tam zunaj. Nič od tega, kar se dogaja zunaj, nima nobenega smisla za tega malčka, ki ga imajo pred seboj, ker je ta popolnoma nedolžen in nebogljen. Zanj je to samo komaj zaznaven hrup. Bil je spočet in raste, samo to. Živi.

Ampak vsi argumenti zagovornikov splava radikalno izključujejo tega malčka. Nikoli ga ne omenjajo. In to zato, ker vedo, da s tem otežujejo svoje zahteve. Če bi ga omenili, bi temu človeku v malem priznali bitnost. Če imam jaz pravico, da spoštujejo moje življenje, imam tudi odgovornost, da spoštujem življenje drugih. Tako so nas včasih učili. Preprosti zaključek, ki sledi od te kratke vaje je, da se zagovorniki splava ne ozirajo na pravice malčka. In pri tem zanikanju pravic se ti prvaki človekovih pravic spreminjajo v strašne kršitelje le-teh.

JL/AC

Fotografije čebelnjakov

VABILO

Iz Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v Zamejstvu in po Svetu smo prejeli vabilo, ki vam ga posredujemo:

Dvojna doktorica Marija Stanonik, ena najvidnejših slovenskih raziskovalk s področja slovenske besede in izročila, pripravlja knjigo Čebela - žlahtna spremljevalka slovenske kulture.

Išče fotografije, s katerimi bi rada zajela celo Slovenijo in tudi rojake v zamejstvu in izseljenstvu. Še toliko bolj, ker je prav čebela ena najzgodnejših znamenj, ki je ponesla v svet ime slovenskega človeka. In 20. maj letos bo prvič svetovni dan čebel, uvedbo katerega so dosegli slovenski čebelarji.

Ddr. Stanonikova se toplo priporoča za čim prejšnji odziv oziroma fotografije čebelnjakov slovenskih rojakov zunaj Slovenije: »Seveda bi bilo imenitno, ko bi imel čebelnjak kakšno znamenje slovenskega, če pa tega ni, pa naj bo, prosim, v podnapisu poudarjeno, da gre za slovenskega človeka in da je (morda) tradicijo čebelarjenja prevzel od dóma.

Vsekakor naj bo fotografija dokumentirana: kraj in čas, avtor fotografije. Naj bo tudi dovolj kvalitetna, da bo sprejemljiva za objavo, pomembno pa je tudi soglasje za njeno objavo.«

Fotografije s pripadajočimi komentarji in soglasjem TAKOJ pošljite na elektronski naslov: marija.stanonik@zrc-sazu.si.

20. maj je pred vrati, zato se avtorica resnično priporoča za hiter odziv in se zanj že vnaprej iskreno zahvaljuje.

†

Blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu,
zakaj njih dela gredo z njimi.

Po dolgem in plodnem življenju nas je zapustil naš dragi

HERMAN ZUPAN

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v življenju počastili
s svojim prijateljstvom in ga na zadnji poti spremljali z molitvijo.

Družina Zupan
Buenos Aires, april 2018

Jaz sem vstajenje in življenje.

V torek, 17. aprila 2018, nas je zapustil gospod

HERMAN ZUPAN

pobudnik, graditelj, bivši predsednik, častni član in boter Slomškovega doma. Spominjali se ga bomo s hvaležnostjo za opravljeno delo in za zgled, ki nam ga je zapustil.

Počivajte v miru, gospod Herman!

Slomškov dom

SVOBODNA SLOVENIJA | *Glasilo Slovencev v Argentini*
Ustanovitelj Miloš Stare
Lastnik društvo Zedinjena Slovenija
Predsednik Jure Komar

Uredniški odbor
Mariana Poznič, Erika Indihar, Jože Lenarčič, Marko Vombergar, Miloš Mavrič
Lektoriranje Lucijana Hribar, Mariana Poznič
Oblikovanje Erika Indihar, Cecilija Urbančič

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LI BRE
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina
email svobodna.ba@gmail.com
www.svobodnaslovenija.com.ar